

loner og 21 Forstærkningsbatailloner som Grundlag for vort Hærvæsens fremtidige Ordning. Maa jeg til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds sige til, at naar han sagde, at Svejts' Hærudgifter vare, som jeg synes, han ytrede, fordoblede i de senere Aar, saa er det en stor Misforstaaelse. Svejts' Hærudgifter ere for Djeblikket noget som 17 Millioner Francs. (Wagner: 27 Millioner Francs!) Den sidste Opgørelse, jeg har faaet, er 17, men det kommer nu ikke an derpaa; selve Tallet er det samme for den Betragtning, jeg skal gøre gældende, vil De indrømme mig. Det, som kan synes at medføre den overordentlig store Forøgelse i Svejtsforbundets militære Udgifter, ligger i væsentlig Grad deri, at man i de enkelte Kantoner i Følge de senere Love har inddraget en stor Del af Hærforanstaltningerne — og Hærudgifterne som Følge deraf ogsaa — under Forbundet, saa for Djeblikket tror jeg ikke, der i de kantonale Udgifter er mere tilbage end omtrent 1 Mill. Francs; det er reduceret til noget ganske ubetydeligt. Men deraf vil ogsaa følge, at Forbundsudgifterne ere stegne i Forhold dertil. At de hderligere ogsaa ere stegne paa Grund af de forøgede militære Udgifter, nægter jeg ikke, men jeg tror, det ærede Medlem tager fejl, naar han mener, at Svejts' Militærudgifter ere fordoblede i Løbet af de senere Aar. Det ærede Medlem ytrede som Vidnesbyrd om, at der dog i Hærorordningen af 67 laa en vis Anthyding af Kjøbenhavns Befæstning, at Kjøbenhavns Bæbning var den Gang bleven organiseret. Det Vidnesbyrd er saa svagt, at det vel neppe behøver at imødegaa, thi vi kende jo, hvorledes det har udviklet sig fra den gamle Borgervæbnings Tid, og at den blev organiseret som Borgervæbningen i de fleste Byer, er ganske naturligt.

Det ærede Medlem og den højtærede Krigsminister have ligeledes i Dag udtalt, at de overhovedet ikke forstod mine Ytringer om Kjøbenhavns Befæstning i det hele taget. Det skal være langt fra mig her at komme ind paa en udførlig Kritik af Kjøbenhavns Befæstning og en Disput med den højtærede Krigsminister om dens Betydning i det hele. Det have vi jo saa udførlig drøftet tidligere, at jeg ikke skal komme tilbage til det. Men naar man udtaler, at man særlig ikke kunde forstaa, hvad Meningen var med den Ytring af mig, at Fæstningen var for stærk for det Tilfælde, at den faldt i fjendtlige Hænder, saa undrede det mig, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds, som var frivillig Deltager i den franske Krig 1870—

71, ikke har en levende Erfaring derfra, da han dog oplevede at se, at Frankrigs samlede Hær, ganske vist svækket efter Krigen, næppe var i Stand til at generobre Landets Hovedstad i Foraaret 1871. Jeg har gjort, hvad jeg har formaaet, for at hindre Gennemførelsen af denne Plan til Kjøbenhavns Befæstning. Jeg tror, det er urigtigt, uklogt, og at man ingen Eksempler har paa noget lignende, at man befæster en Plads, der rummer omtrent en Femtedel af hele Befolkningen. Jeg vil kun udtale, at jeg vilde ønske, at man aldrig maatte komme til at fortryde det.

Den højtærede Minister udtalte, at han troede ikke paa noget Udbytte af en Forhandling om denne Sag, naar den blot skulde føres paa det af mig antydede Grundlag. Ja, den Tro kan den højtærede Minister jo godt have, ligesom jeg har den modsatte, at der ikke kommer noget Resultat ud af Forhandlingen paa det Grundlag, som den højtærede Minister mener at maatte fastholde. Dersom Spørgsmaalet altsaa stod, om man f. Eks. i denne Samling ventede at se noget endeligt Resultat af disse Forhandlinger, saa kunde det maaske være tvivlsomt, hvorvidt man overhovedet skulde forsøge det eller ikke; men vi ere bleven vante til at være taalmodige i disse Spørgsmaal, og hvad man ikke kan naa i et Aar, vil man prøve at naa i et andet. Vi havde det samme Tilfælde ved en tidligere Sags Behandling her for nylig. Det er ikke et godt Vidnesbyrd for Taalmodighed, det at sige, at dersom man ikke straks kan gennemføre det, man ønsker, skal man helt lade være at forsøge derpaa. Jeg mener, at den rette Vej, den rette parlamentariske, constitutionelle Vej er, at hver forægtter sin Mening og søger at føre den frem saa stærkt, dygtigt og godt, han formaa, og saa vil efterhaanden den offentlige Mening i Landet komme til at dømme i Striden, saa at vi endelig maatte kunne naa et Resultat, der kunde være forholdsvis tilfredsstillende for alle Parter. Jeg skal derfor ikke komme hderligere ind paa hele Kritikken af Befæstningen, og naar den højtærede Krigsminister nu mener, at det vilde være ganske taabeligt at møde med en Forsvarsordning som den af mig antydede over for en overlegen Magt, saa siger jeg, at det kan godt siges at være taabeligt overhovedet i det Tilfælde at ville optage en Kamp. Efter alle menneskelige Beregninger ville vi ligge under. Men ikke desto mindre er jeg aldeles overbevist om, at det danske Folk til enhver givne Tid vil sige: Kunne vi ikke undgaa det, ville vi søge for at værges os det bedste, vi formaa. Hvis det ikke var den Tanke, der laa til Grund, saa var der ingen